

Hoe Keizer Karel zijnen ring wederkreeg.

De lente begon stilaan naar den zomer uit te zien...

Het was dien morgen, alhoewel nog zeer vroeg, reeds heel warm, zoodat eene stikkende hitte te verwachten was en de zon, die in den helderblauwen hemel schitterde, beloofde de menschen te zullen braden.

Keizer Karel was met den eersten zonnestraal ontwaakt, had zijn raam opengeworpen en ademde met volle teugen de frissche en door bloemen gebalsemde lucht in en luisterde met zalig genot naar den nachtegaal en de andere gevederde zangers, die orgelden en gongelden wijd en zijd.

— Deze dag zal de mijne zijn, sprak de Keizer. Al moest ik er Spanje bij verliezen, met staatszaken houd ik me vandaag niet bezig! Ik wil van die lucht genieten, die de Heer voor al de menschen heeft gemaakt en waarvan de Keizer dan ook wel zijn deel mag nemen. Ik voel me als een jeugdigen knaap: naar de velden, naar de weiden, naar het bosch vandaag!...

Hij had het wel kunnen uitschateren van de pret die hij reeds van te voren in dien uitspanningsdag vond.

Na spoedig een licht morgenmaal gebruikt te hebben, ging hij naar zijne kledkamer, waar een waar museum van al de kleederdrachten van dien tijd bestond, zocht eenige stukken bijeen en was weldra in een echten Vlaamschen boer verkleed.

Daarna ontbood hij twee zijner hovelingen, die reeds menig avontuurtje met hunnen vorst hadden meegemaakt.

Zij dachten den Keizer aan het werk te zullen vinden, achter zijne zwaar met Staatspapieren beladen tafel en traden buigend binnen.

Verrast keken zij op.

Er was niemand in 's Keizers vertrek, dan een boer, die met den rug naar de tafel gekeerd, door het raam keek.

— Zeg eens, landman, sprak de Lalaing, wat...

Hij voleindde niet, want de landman had zich tot hen gekeerd, en beiden diep buigend, zegden een enkel woord:

— Sire...

— Ge vergeet onze voorwaarden, zei de vorst.

— Karel, wij groeten u.

— Ge hebt vijf minuten tijd om u in de kleederen te steken en mij te vergezellen naar... de streken en de herbergen die het toeval ons zal doen vinden. We gaan Vlaanderen in. Wel begrepen, niet waar, vijf minuten gun ik u.

De hovelingen wilden zich haastig verwijderen.

— Een oogenblik, vrienden. Op vijf minuten is er van ulie toch geen boer te maken, die op een boer gelijkt. Het zou veel gemakkelijker zijn van een boer eenen edelman te maken. Ik ga naar den «Driehoek», een lekken pot bruinen pakken, en zal u daar wachten. Toeft echter niet te lang, of ik trek er alleen van onder.

— Geen tien minuten zult ge moeten wachten, Si... Karel.

— Tot aanstonds dan.

De Keizer verliet onopgemerkt zijn verblijf en stapte lustig op den weg naar den «Drijhoek», waar hij weldra aangekomen was. Na eenige minuten voegden de beide edellieden zich daar bij hem.

Zij vonden er den vorst aan eene tafel gezeten, tegenover een boer, die lustig met Karel praatte en hem flink met zijnen pot bescheid deed.

— Ha, daar zijn de vrienden, sprak de Keizer. Ik heb hier reeds eene goede kennis gemaakt. De vriend Jef Pot, die mij eene eeuwige vriendschap heeft gezworen.

— Op mijnen blauwen kijker, zei Pot.

— Ja, vervolgde Karel, ik heb hem met zijn oog op mijne vuist doen loopen. Hebt ge ginder aan den omdraai niet over een klein brugje geloopt?

— Een paar planken over een gracht, zei de Lalaing.

— Juist.

— Waar ik terzelfdertijd over wilde als de vriend Karel, zei Jef Pot, en ik gaf hem een duw als we samen op het plankje stonden. Het bekwam mij slecht, want Karel heeft ijzeren spieren, en vuisten ook: daar weet mijn oog van te spreken.

— Ge moogt nooit iemand in den weg loopen, sprak de Keizer. Nu, ik heb er een goeden vriend mede gewonnen.

— En de vriendschap die na eene ranseling wordt gesloten, is de duurbaarste, zei de Lalaing.

— Daar pakken we nog een pot op, hé, Jef? stelde de vorst voor.

— Nog duizend! antwoordde Jef.

De potten werden geledigd, het gelag betaald en afscheid van Jef Pot genomen, wien de keizer verzocht hem eens te Gent te komen opzoeken.

En de vroolijke makkers wandelden de baan op, om weldra in een wegeltje, dat door de velden slingerde, uit het zicht te verdwijnen.

Zij vermaakten zich kostelijk.

De Keizer vond het meeste genoegen in het voeren van een praatje met de boeren, die op het veld werkten, en na over den oogst en het weder te hebben gesproken, bracht hij steeds het gesprek op den Keizer, vroeg hun oordeel over zijn Staatspolitiek en zijn avonturen, en kreeg onnoozele en grappige ant-

woorden, en hoorde bijna altijd avonturen van den Keizer vertellen, waaraan hij nooit had deelgenomen, zoodat hij immer gelegenheid tot lachen vond.

Ook bleef Karel gaarne bij de jonge boerenmeisjes stil, om met haar een praatje aan te knopen, en over hun vrijer en de kermis te keuvelen, waarbij hij zoo geestig wist te spreken, dat de meisjes weldra hun vrijer zouden vergeten zijn, en dien joligen boer de woorden schier uit den mond keken.

Na den middag kwamen de drie guitige wandelaars op eene groote hoeve, waar zij het middagmaal nuttigden, rijkelijk betaalden, maar op het laatste de vlucht moesten nemen, nadat zij eene meid in den kelder hadden gesloten en eene andere op de beide wangen zoo zwart gemaakt als Mondje Pek.

Daardoor kregen ze last met de knechten en moesten ze het hazenpad kiezen, om hunne ribbenkast in veiligheid te brengen.

Ze liepen het bosch in, dat zich achter de landerijen der hoeve uitstreckte en ontkwamen zoo van den dorschvlegel en den riek, waarmede de jonge boeren de edellieden wilden kennis laten maken.

— Hier zijn we veilig, sprak de Keizer, en eene wandeling door dit woud zal onze spijsvertering zeker bevoordeelen.

— Ge loopt als een hazenwind, Karel.

— Een riek heeft me altijd schrik ingeboezemd. Ik heb dat wapen niet leeren hantieren, noch afweren, ziet ge.

Zij wandelden lustig voort, vroolijk koutend en luisterend naar de geestige verhaaltjes die ze malkaars opdischten en waarvan de Lalaing een schat bleek te bezitten.

Allengskens werd het donker.

— We zullen onzen stap moeten versnellen, zei de vorst, willen we voor den nacht te Gent terug wezen.

— Gaan we wel naar Gent?

— Ik weet het niet.

— Kent niemand van u hier den weg?

Het antwoord der twee hovelingen klonk ontkennend.

— Dan maar op Gods genade, zei de Keizer.

Zij stapten sneller voort.

Het pad dat ze hadden ingeslagen, scheen echter geen einde te hebben.

— Ik geloof dat we dieper in het woud doordringen, sprak de Lalaing.

— En dat we goed zouden doen, voegde van Uitkerke, de andere hoveling, er bij, terug op onze voetstappen te keeren.

— Dat ziet ge van hier, zei de vorst. Ik geloof dat we reeds gedurende vier uur dieper en dieper in het bosch zijn geraakt. Ik heb geen lust om nog eens zoovele uren terug te gaan. En dan komen we op de hoeve waar we middagmaalden. Waarschijnlijk zijn dezelfde knechten daar nog in dienst en ik houd er niet aan, die brave jongens weer te zien.

— Ik nog minder.

— We zetten dan onzen weg voort.

— En als we uit het bosch niet geraken?...

— Dan blijven we er in. Een nacht op 't mollige mos, onder de boomen, zal ons ook geen kwaad doen.

— Wat zullen ze te Gent...

— Zeg eens, de Lalaing, houd uw mond. Mij kennen ze te Gent, en als ik niet naar huis kom, zullen ze wel gissen dat ik ergens ben waar het niet al te slecht is. En wat ulie betreft, ik geloof dat het u nog al moet gebeurd zijn naar huis te keeren als de zon reeds aan het uitspansel hing.

— Inderdaad...

— Vooruit dan maar, met nieuwen moed.

Langzamerhand was de duisternis geheel ingevallen en onze reizigers moesten zeer behoedzaam hunnen weg voortzetten.

Ieder oogenblik kwamen zij vrij onzacht tegen eenen boomstam terecht, kregen ze de neerhangende takken in het gelaat of struikelden over de uitstekende, knoestige boomwortels.

— Ik geloof dat we best zullen doen hier ons avondgebed te zeggen en de zoete nachtrust te zoeken, sprak Keizer Karel. Uit dien loovertempel, met zijn doolgangen, geraken we dezen nacht toch niet, en ik ben vermoeid.

Alvorens we ons te bed begeven, zei de Lalaing, wil ik nog eens doen gelijk de haan in 't vertelsel van de Bremer straatmuzikanten.

— Hoe dat?

— In dezen boom kruipen en eens rondzien.

— In den duisteren nacht? lachte Uitkerke.

— Om de beenen te breken, sprak Karel.

De Lalaing hoorde echter die woorden niet meer, al zijne krachten inspannend om tegen den stam op te klauteren en de eerste takken te bereiken.

Hij slaagde er in.

— Licht! kreet hij van uit den boomtop.

— Dwaallicht! riep de Keizer hem toe.

— Neen, een pinkend lichtje... En niet ver van hier... Ginder wonen menschen.

— Ik hoop het.

De Lalaing liet zich uit den boom glijden en de drie mannen gingen in de richting van het lichtje, door het leger boomstammen heen, en bereikten, na een kwartuurs aldus moeilijk te hebben voortgestapt, eene kleine hut, uit leem opgetrokken en waaruit hun het licht eener kaars, door de kleine opening die tot venster diende, den weg had gewezen.

— Als we nu maar niet heelemaal de rol der Bremer straatmuzikanten te spelen hebben, zei de Keizer.

— En roovers in de hut vinden?

— Wie weet.

— We zullen hunne kennis maken.

Uitkerke legde het oor tegen het lage deurtje.

— Alles is doodstil daarbinnen.

— 't Is wellicht de hut van een kolenbrander.

— We kunnen weten wat het is, zei de vorst, als we er binnen geraken.

En hij klopte met de vuist op het deurtje. Alles bleef stil.

Zou er niemand thuis wezen?

— Denkt ge dat die kaars zich zelf heeft ontstoken?

— Of dat de menschen het hier zoo breed hebben, dat ze 's nachts licht ontsteken, als ze niet thuis zijn.

— Is dat niet om reizigers aan te lokken?

— En zitten de roovers ons hier niet van achter de boomen te belooeren, om ons onverhoeds op het lijf te vallen?

— Hebt ge wapens? vroeg Uitkerke.

— Neen, antwoordde de Lalaing.

— Ik evenmin. En heeft Uwe Majesteit...

— Mijne Majesteit heet hier in het bosch nog steeds Karel, zei de vorst bits, en ze heeft twee sterke vuisten.

En hij sloeg zeer luid met beide vuisten op het deurtje, zoodat de heele hut daverde.

— Open, kreet hij, of ik loop de deur in.

— Ziet ge niets door het venstertje, sprak Uitkerke, die de verlichte opening naderde en een blik in de hut wierp.

— Er ligt daar in den hoek een menschelijk wezen, zei hij, eene vrouw geloof ik.

Ze snorkt dat ge het tot hier kunt hooren.

De Keizer trad een paar stappen achteruit en kwam dan vooruit gesprongen, met den schouder tegen de deur, welke dien schok niet kon weerstaan, uit hare hengsels sprong en op den grond viel, zoodat Karel in het vertrek tuimelde.

De vrouw, die op droge bladeren in den hoek der hut lag te sluimeren, sprong met een gil recht, en wierp de kaars om, die uitdoofde op den grond.

De twee hovelingen schaterlachten, terwijl de vorst snel rechtekwam.

De vrouw wierp zich op de knieën en bad:

— Heere Jesus, spaar me... Sinte-Anna, mijne patrones, verdrijf de duivels... Ik heb berouw over mijne zonden en zal het nimmer doen... Heere God, wees mij genadig... Zijt ge van God, spreek, zijt ge van den duivel, vertrek...

En het oudje sloeg verscheidene malen achter elkaar het teeken des kruizes.

De keizer liet de vrouw voortjammeren en vernam in hare angstkreten, dat heur geweten niet zeer zuiver was.

Eindelijk sprak hij:

— Vrouw, ge moogt van geluk spreken, dat we geene afgezanten van Satan zijn, want het zou met u niet goed afloopen.

— Zijt ge dan geen duivels? zuchtte de vrouw.

— We zijn verdoolde reizigers, die hier den nacht wenschen door te brengen. Steek de kaars terug op en geef ons eten.

Bevend volbracht de vrouw dit bevel en werd rustig, als ze de eerlijke gezichten der drie jonge boeren te aanschouwen kreeg.

Het drietal was doodvermoeid en na eene korst al te oudbakken brood en een weinig melk met water verorberd te hebben, sluimerden ze weldra in, op het bed van droge bladeren, dat het vrouwtje voor hen had bereid.

— Sluit goed de deur, had de Keizer lachend tot de Lalaing gezegd, die het houten beschot, dat tot deur had gediend, tegen de opening plaatste, de houten bank der hut er voorschoot en zich daarop te rusten legde.

— Dat is braaf, zei de vorst.

— Ik heb alleen te gehoorzamen, antwoordde de Lalaing, en na uwe wijze van binnen te dringen, Karel, blijft er mij alleen over met mijn lichaam den toegang af te sluiten.

— En te slapen, sprak de Keizer. Tot morgen. Slaapt wel, vrienden...

Nauwelijks had de zon de eerste dauwdropels van de bladeren gekust en lieten de eerste tonen van het vogelenkoor zich hooren, of de Keizer schoot wakker, en na zich de oogen uit gewreven en verbaasd rondgestaard te hebben, schudde hij zijne twee makkers uit den slaap op.

De hut, waar zij den nacht hadden doorgebracht, verraadde de diepste ellende der bewoonster, want buiten de bank en een blok hout, die tot tafel diende, en een ketel die in den haard hing, was er niets dan den ongelijken leemen wand te bespeuren, die zwart gerookt was. Licht en lucht werden voldoende in de hut toegelaten, door de gaten en retsen in het dak.

Het gerimpelde, graatmagere, gebogen, wit-vergrijsde vrouwtje scheen wel honderd jaar oud te zijn, en droeg een kleed dat nog ouder moest wezen, want het hing met stukken en flarden nauwelijks aaneen, en vertoonde geene noembare kleur meer.

— Ik geloof dat wij hier een schraal morgenmaal zullen krijgen, zei de Lalaing.

— Brood en melk, sprak de Keizer, of liever, versteende bloem en water, gelijk gisteravond.

Het vrouwtje schudde het hoofd.

— Ik bezit niets meer, zei ze. Ik heb u gisteravond gansch mijn voorraad gegeven.

— Dat is nog erger. En is er geen dorp in den omtrek?

— Een uur ver.

— Daar gaan we op af. Hier zie, moederken, en breng ons op den goeden weg.

En de Keizer liet twee gouden stukken in hare hand glijden.

De drie mannen werden door het vrouwken op de goede baan gebracht en een uur later zaten ze in eene afspanning aan 't ontbijt en nimmer werd er een eierkoek met hesp dapperder aagesproken.

Plotseling staarde de Keizer verrast zijne hand aan.

— Dat is erger! kreet hij.

— Wat is er gebeurd, Karel?

— De zegelring van mijn heer en vader verloren!

— Verloren?

— Waarschijnlijk, of liever gestolen, want hij zat vast aan den vinger.

— Gestolen?

— Ja, en in de hut der oude, want toen ik op de deur klopte, had ik hem nog aan de hand!

— De schitterende steen zal de oude heks de oogen hebben uitgestoken.

— Wij zullen haar doen hangen.

— Dat is al goed en wel, maar daarmee heb ik mijnen ring niet terug!

— Onze lieden zullen hem wel vinden in de hut.

— Als 't wijf geene medeplichtigen heeft.

— En de ring reeds niet lang op eene andere plaats berust.

— Ik moet hem terughebben, zei de Keizer. Een oogenblik dacht hij diep na.

— Als we niet behendig zijn, sprak hij, is het kleinood voor immer verloren. We moeten dadelijk terug. Ik heb een plan. Als de heks hare hut niet verlaten heeft, krijgen we den ring terug.

Hij riep den waard der afspanning.

— Ge moet me dadelijk vier witte beddelakens verkoopen, zei Karel.

— Die zijn niet te koop. Ik heb er geen te veel.

— Ik moet ze hebben. Ik geef u een carolus per stuk.

— Die man is gek, dacht de waard.

— Uwe vrouw bezit een groot zwart omslagdoek, dat ze 's Zondags omslaat, om ter kerke te gaan?

— Inderdaad.

— Ik koop dat ook.

— Dat is niet te koop, zei de waard, voor geen tien carolussen.

— Ik geef er u twintig.

De hospes schudde het hoofd.

— Ge wilt me voor den gek houden, sprak hij. Ik zie het: ge zijt lustige spuiters.

— Ik heb nooit ernstiger gesproken, op mijn woord van k... Karel.

— Wat zoudt ge met vier beddelakens en het omslagdoek van mijne vrouw wel kunnen uitrichten.

— Dat gaat u niet aan. Ik betaal de voorwerpen en neem ze mede. En veel tijd heb ik niet. Haal mij het gevraagde.

De kastelein bleef den keizer staan aangaan. Hij kon er geen kop aan krijgen.

Lalaing, sprak Karel, geef dien man vijf-en-twintig goudstukken.

De aangesprokene legde het gevraagde op

de tafel.

— Wilt ge me nu gehoorzamen? kreet de vorst.

Het goud deed den waard tot andere gevoelens komen.

— Als die gek zijn geld wil kwijt zijn, mij gelijk, dacht hij, en een paar oogenblikken daarna verscheen hij terug in de gelagzaal, met de vier witte lakens en het omslagdoek.

Er werden twee pakken van gemaakt en de twee hovelingen namen er elk een onder den arm.

— En nu op weg, zei de vorst. Onderweg leg ik mijn krijgsplan uit.

De waard bleef het drietal op den drempel zijner deur nakijken.

— Een gek zonder kuren is geen gek, mompelde hij. Als er alle dagen zulke klanten kwamen, deed ik de lakens en de omslagdoeken in het groot op. Vijf-en-twintig carolussen!... Ze trekken het bosch in... Als 'k tijd had, ging ik toch eens zien wat ze daar gaan uitrichten... Bah! 't gaat me niet aan... We zullen die vijf-en-twintig gouden portrettekens van Keizer Karel eens gaan bergen...

... ..

In de hut zat de oude vrouw op de bank voor den haard, en roerde met eenen pollepel in den ketel, waarin iets pruttelde.

Al hare aandacht was op het kooksel samengetrokken, en zij bemerkte den Keizer niet, die haastig een blik naar binnen wierp, langs de opening der deur, en dan even snel weêr verdween.

Plotseling hief de oude het hoofd op, keek naar de deur en luisterde.

Een zacht gebrom, als van een dier, liet zich hooren, en er werd tegen den leemen wand der hut gescharreld.

De vrouw stond op en ging naar de deur.

Op dit oogenblik nam het gebrom in kracht toe en een wezen, in een zwarten doek gehuld, kwam op vier pooten de hut binnengesprongen, en zette zich daar in eenen hoek, waar het langzaam oprees en weldra als een zwart spook, met een zwart gelaat, waarin twee groote oogen snel in hunne holten rondbolden, de door den schrik verlamde vrouw naderde.

Deze week achteruit, tot in den anderen hoek, en kreet bevende.

Wie... zijt... gij...? stamelde de oude

— Genade!

En ze viel geknield voor het geheimzinnig wezen, dat haar met holle stem toesprak:

— Ik ben Satan!... Maak u gereed om mij te volgen.

— Heilige Moeder Gods, bescherm mij! kreet de oude. Heilige Anna, mijne patrones, verjaag den duivel!...

Twee gestalten, gansch in het wit gehuld, en wier oogen alleen zichtbaar waren, door de gaten in hunne lijkwade — want daar geleek hunne kleedij het beste aan — traden in de hut.

Het zwarte spook kroop terug in den hoek en zakte daar weêr neder.

Een der witte geesten sprak:

— Vrouw, wat verlangt ge?

De vrouw bleef geknield liggen, het hoofd ter aarde gebogen.

— Wie... zijt... gij?... stamelde de oude.

— Onze Lieve Vrouw.

— Waarom riept gij mijne hulp in? vroeg het tweede witte spook.

— Ach... de duivel... Daar...

— Vrees niets, ik ben Sinte-Anna, uwe patrones.

Op deze woorden begon de duivel in zijnen hoek heerlijk te huilen.

— Gij hebt zwaar gezondigd, vrouw.

— Ja, Sinte-Anna, ja, dat is waar.

— De duivel heeft recht op uwe ziel.

— Ach, genade, ik zal mijn leven beteren.

— Uw geweten is zwart.

— Ach, Ons-Lieve-Vrouwken, ik zal het nooit weer doen.

— Gij hebt gestolen.

— Ja, veel gestolen, brulde Satan van uit zijnen hoek, en wilde nader komen, op handen en voeten.

— Achteruit, booze geest, kreet Sinte-Anna, en de duivel dook weêr ineen.

— Wat hebt gij gestolen? vroeg de andere geest, zich tot de bibberende oude richtende, die nog steeds geknield zat, de armen naar de goede geesten uitgestrekt.

— Veldgewassen, om niet van honger om

te komen, heilige patrones.

— Is dat al?

De duivel hilde weer.

— En eieren en kiekens uit de hokken en brood en spek... Om te leven, heilige Moeder Gods!...

— Niets anders?

Satan gromde in zijnen hoek.

— Geld ook, enkele muntstukken, als er een of ander verdoolde reiziger in mijne hut den nacht doorbracht... Niet veel, heilige Anna... Dat is alles, alles...

— Gisternacht, gisternacht, hilde de booze geest. Gisternacht!...

— Een ring, kreet de vrouw. Een ring die misschien geen waarde heeft. Een ring van een boer, Ons-Lieve-Vrouwken.

— Geef me dien ring.

— Ja, Sinte-Anna, en 't geld ook?...

— En de eieren, en de kiekens! brulde de duivel.

— Die heb ik verkocht en opgegeten.

— En de savooien, en de bloemkoolen, en de jonge erwtjes, riep Satan.

— Ik heb ze niet meer, Sinte-Anna ik heb ze niet meer.

De oude kroop naar den haard, verwijderde eenen tegel, scharrelde met de vingers in de aarde, haalde gouden muntstukken en den ring met den schitterenden steen te voorschijn.

— Geef hier, zei de witte geest.

De vrouw legde de geldstukken en den ring

in de blanke hand die van onder de lijkwade te voorschijn kwam.

De Heilige Anna scheen aan het geld geene waarde te hechten.

Zij trad op den boozen geest toe, wierp het goud voor hem op den grond en zei:

— De zondige ziel doet boete... Ik vraag ze weer in genade... Retro Satanas...

De duivel liet een nog vreeselijker gebrul hooren dan te voren, sprong een paar malen in de hut rond, zoodat de oude vrouw van schrik dacht te sterven, en liep dan op handen en voeten naar buiten...

— Ge ziet, vrouw, zei de Heilige Anna, dat de zonde u eene prooi van Satan maakt. Leef nu voortaan als een eerlijk, christen schepsel en pleeg geen diefstal meer.

— Dat beloof ik u, Sinte-Anna.

— En blijf hier nu nog geknield zitten, tot ge twintig vader-onzen hebt gelezen.

— Ja, honderd zal ik er zeggen!...

De geesten verdwenen uit de hut.

Op den weg naar Gent, schaterden de drie makkers het uit van de pret.

— 't Zou toch veel beter geweest zijn, de oude heks te doen hangen, zei de Lalaing.

— Maar ze zou misschien nooit gezegd hebben, waar ze mijnen ring geborgen had.

— Dat is mogelijk, alhoewel ze in de folterkamer...

— Och, besloot Keizer Karel we zouden er zooveel plezier niet aan beleefd hebben...

De Vroolijke Daden van Keizer Karel

(Volledige uitgave)

VLAAMSCH E BOEKHANDEL. — ANTWERPEN.